

Яна Дубинянська

ТРИ ДНІ В СИРЕНОПОЛІ

Збірка

Три дні в Сиренополі

Ліна ніколи не була в Сиренополі. Проте зараз їй здавалося, що вона вже бувала тут, і не один раз, і що все життя підсвідомо любила це місто.

Сиренополь — найгарніше місто у світі. Його повітря напуване пахощами моря та екзотичних квітів — запахом юності. Його біло-рожеві будинки здаються повітряними. Набережна вимощена мармуром найніжніших відтінків, і примхливі сходи з мережаними ґратами спускають останню сходинку в світлу, прозору воду. І навіть море Сиренополя — найгарніше в світі, воно завжди ледь помітно коливається, воно найчистішого, дивовижного смарагдово-бірюзового кольору. Над ним повільно літають білі, як сніг, чайки, торкаючись кінчиком крила низької хвилі.

І Ліна, висока, тонка, зі своїм довгим волоссям і шовковим богемним шарфом, що розвивалися за вітром, одразу влилася до Сиренополя, стала його

частинкою, і всім єством відчула це. Вона приїхала сюди тому, що кожна людина, а тим більше кожен художник неодмінно мусить хоч раз у житті побувати в Сиренополі, місті чарівної мрії.

А до того ж Сиренополь — місто численних туристів, а туристи — це люди, схиблені на сувенірах, і особливо творах мистецтва. У дорожній валізі Ліни лежала пачка ніжних, ліричних акварелей, що зображували краєвиди Сиренополя. І зараз, стоячи на набережній, вдихаючи незвичайне, п'янке повітря, вона забула, що писала їх з кольорових картинок ілюстрованого путівника, ні, вона вже була тут, спускалася в бухти, усипані білим кораловим піском, зустрічала світанок над цим морем...

Путівник наполегливо просив гостей Сиренополя поважати його закони, а в разі їх незнання рекомендував звертатися до мешканців міста. Корінні Сиренопольці — добрі, чуйні, кришталево-чисті люди. А як може бути інакше — адже вони з дитинства живуть у цих будинках, дихають цим повітрям і щодня дивляться на море... Тому, перед тим, як розкласти свої акварелі на мамуровому парпеті, нагрітому сонцем, Ліна запитала в немолодої жінки, яка проходила мимо, чи це законно.

Місцевих мешканців у Сиренополі дуже легко впізнати. Чимось невловимим вони разюче

відрізняються від решти людей.

Жінка приязно посміхнулася.

— Звичайно, панно художнице. Ми в нашому місті дуже цінуємо і любимо людей мистецтва. Бажаю вам удачі.

Ліна симетрично розклала акварелі та присіла поряд на самий край парапету. Вона не сидітиме тут довго. Якусь годину, а потім — побачення із Сиренополем, адже вони встигли тільки побіжно познайомитися.

Туристи — навіть туристи в Сиренополі притихають, просвітлені його красою — зацікавлені, почали по одному і невеликими групами підходити до Ліни, як раптом легкий, але несподіваний порив свіжого бризу підхопив декілька акварелей, змахнувши їх з парапету. Ліна встала, але не встигла навіть нахилитися, як засмагла дитяча рука простягнула їй акварелі, що впали.

— Візьміть, панно художнице.

— Дякую, — Ліна з посмішкою поглянула на дитину. Смагливий кучерявий хлопчик років десяти, чорні ясні очі і білі зуби у відкритій посмішці.

— Ти живеш у Сиренополі? Як тебе звати?

— Деві. Я хотів сказати вам, панно художнице... У вас такі гарні акварелі, а ви поклали їх просто на парапет, адже там пил і може щось

упасти з куща... Мій брат Мік зробить вам спеціальну підставку з дерева, і тоді картини не падатимуть...

— Мені? — здивовано запитала Ліна. Хоча так, звичайно... Але як пояснити цьому хлопчику, що в неї зовсім нема грошей, усі заощадження вона, не задумуючись, віддала за квиток до Сиренополя...

— Не подумайте, що нам потрібна якась платня, — сказала струнка мініатюрна дівчина. — Мік із задоволенням зробить це для вас. Ми, сиренопольці, завжди раді допомогти нашим гостям.

У неї було світло-русяве волосся, але такі самі засмаглі руки і чорні мигдалини очей, як і в Деві.

— Це моя сестра, Белль, — сказав він. — А де Мік?

— Міку! — хором покликали вони. Ліна обернулася. Вона очікувала побачити дорослого хлопця або хоча б підлітка, але до брата і сестри підбіг десятирічний хлопчак, точна копія Деві. Він привітався з Ліною, і, кивнувши з розумінням справи, розведеними дитячими пальцями прикинув розміри акварелей.

— Я зроблю вам підставку на завтра, панно художнице, — сказав він. — а сьогодні не встигну, бо хочу ще половити рибу.

— Міку, — з докором проказала Белль. — Не

сердьтеся на нього, — попросила вона, звертаючись до Ліни. — Приходьте завтра зранку до нас, ми живемо зовсім недалеко звідси, два квартали по Морській вулиці, ви легко знайдете, та й хлопці вас зустрінатимуть. Приходьте, прошу вас!

— Добре, сказала Ліна. Їй раптом стало на диво легко й весело, вона відкинула за спину неслухняну хвилю темного волосся і додала:

— Неодмінно прийду!

Весь цей день вона довгими ковтками пила незрівнянну красу Сиренополя, і часами їй здавалося дивним і незрозумілим, що таке чудове місто існує на землі. Захід сонця пофарбував море фантастичними переливами багряної та бузкової барв, і Ліна заснула, вдихаючи пряний запах рослин південної ночі.

* * *

— Тут ми живемо, — сказав Деві.

Маленький будиночок потопав у зелені, екзотичні ліани обвивали мережану хвіртку, а трохи подалі виступав з кущів круглий білий балкончик.

Слідом за хлопчиком Ліна тихо зійшла під зеленувату тінь цього будинка. Тут пахло квітами, вологою, свіжою тирсою, морем і ще чимось дуже смачним. Мініатюрні гвинтові сходи підіймалися догори, до мансарди.

— Тут живемо ми з Міком, — ступаючи на сходинку, сказав Деві. — Йдемо до нас, панно Ліно, а Белль поки приготує сніданок.

Ця кімната зовсім не була подібна на помешкання двох юних пустунів. Скрізь панував ідеальний порядок. У напівкругле вікно, заплетене ззовні плющем, пробивалося ніжне сонячне проміння і освітлювало акуратно складені дошки та теслярське знаряддя в одному кутку кімнати, мольберт, фарби і пензлі — в іншому.

А на стінах висіли картини, і, кинувши на них побіжний погляд, Ліна вже не змогла відірватися. Тому що це було диво. Сам Сиренополь світився зі стін своєю дивовижною красою, і акварелі Ліни — а одну з них вона принесла з собою, хотіла зробити подарунок — її акварелі поряд з цими картинами виглядали би жалюгідними, безпорадними, позбавленими смаку.

— Чиї це картини? — напівпошепки запитала вона.

— Мої, — з доброзичливою безтурботністю відгукнувся Деві. Я теж трохи маляю. Хотите подивитися, що я зараз роблю?

Ліна автоматично кивнула і зробила кілька розгублених кроків до мольберта. Деві веселим порухом зняв покривало з витвору, що стояв на ньому.

Нічого подібного — ані за задумом, ані за

технікою виконання — Ліна ніколи не бачила. Різьблений дерев'яний планшет був трохи заглиблений усередину, і в ньому квітнув куточок морського дна — такого чарівного, яке буває тільки в морі Сиренополя. І все це було зроблено зі шматочків тканини — повітряної, блискучої та щільнішої — підібраних так майстерно, що зовсім не було помітно, де і як один з них переходить в інший, а ілюзія реальності була повною, і краса цього недовершеного витвору зачаровувала. Ліна примружила очі і труснула головою, ніби відганяючи нав'язливу мару. Десятирічна дитина?

— У Деві не вистачає фантазії, — пролунав за її спиною привітний голос Белль. — Він зображує тільки те, що бачив. Доброго ранку, Ліно.

Вона обернулася.

— Доброго ранку. Ваш брат... у мене нема слів. Ви допомагали йому?

Посміхаючись, Белль похитала русявою головою.

— Ні, що ви! Хлопчики самі займаються своїми справами. До речі, ви вже бачили, яку підставку зробив для вас Мік? Ні? Який ти все ж таки егоїст, Деві, хіба можна забувати про брата? Он вона стоїть.

Звичайно, Ліна вже давно помітила це темно-шоколадне дерев'яне мереживо, але що це підставка для її робіт...

— Яка краса! Спасибі... А де Мік, я хочу подякувати йому...

І тут на якийсь момент усе обличчя Белль завмерло у посмішці, але це було зовсім невловимо, і через мить її білі зуби виблиснули ще яскравіше, і дівчина відповіла:

— Ну що ви, Мік робив це з радістю. Він зараз прийде, і, якщо ви хочете, ми покажемо вам давній Сиренополь.

— А Ліон піде з нами? — запитав Деві.

— Так, він обіцяв. Ліон — це мій друг, — пояснила Белль. — Не наречений, а просто друг. Він заручений з дочкою мера Сиренополя, але вона не любить давніх руїн. Чуєте? Мені здається, це вони з Міком розмовляють там, внизу. Йдемо, Ліно.

* * *

Розмиті силуети коралів коливалися різнобарвними дивовижними квітами, і невловимими яскравими блискавками блимали поміж ними маленькі мілководні рибки. Товща води перед очима була напівпрозорою і ніжно-бірюзовою, а якщо ледь підняти голову, можна було побачити краєм ока, як яскраве дно відбивається усіма своїми барвами на внутрішній поверхні плівки води. І хотілося милуватися цим видовищем годинами, але повітря в легенях

невблаганно закінчувалося, і, востаннє поглянувши наверх, Ліна винирнула.

Ліон уже вийшов з води, і його чорне мокре волосся сяяло на сонці. Він підіймався нагору по камінню, і здавалося, що його м'язисті засмагли ноги не торкаються безладного кам'яного хаосу — таким легким, швидким і повітряним був кожен його рух. Відчувши погляд Ліни, Ліон зупинився, сліпуче посміхнувся і простягнув їй сильну руку, допомагаючи зійти на камінь. Белль і близнята вже скупалися і чекали на них нагорі.

— Ти сам брав участь чи тільки дивився? — доніс вітер уривок їхньої розмови.

— Тільки дивився, — відповів братові Мік, — але кажуть, що це теж корисно.

Белль жартома смикнула обох братів за чорні кучері і широко посміхнулася назустріч Ліні та Ліону.

Трава на плато була спалена сонцем, та її тепло-охристий колір чудово гармоніював з білими, ледь кремового відтінку струнками колонами давнього міста. Сухі злаки пробивалися між камінними плитами, рівні ряди колон вели до напіврозваленого, але величного портика, а внизу ясно-синім кольором виблискувало море. Якимись невловимими чарами, що увібрали в себе минулі століття, давній Сиренополь навіть перевершував нинішній.

— За легендою, в цьому місті жили сирени, коли вони ще були просто земними жінками, — сказала Белль. — І так виникла назва — Сиренополь...

Ліон, гнучкий і легкий, мов леопард, злетів на уламок колони і так само, граючись, зіскочив униз.

— Наша Белль співає, мов сирена, — сказав він Ліні. — Белль?

Дівчина посміхнулася і, безтурботно закинувши голову, взяла кілька високих мелодійних нот.

Неймовірно високих. Немислимо мелодійних. Ні, ніколи і ніде Ліна не чула такого дивовижного, неземного голосу. А Белль уже, сміючись, бавилася з близнятами, ніби це не вона тільки що явила справжнє диво.

— Але, Белль, — все ж таки сказала Ліна. — з таким голосом ви могли би стати зіркою світової опери, ви могли би...

— Ну що ви, Ліно, посміхнулася вона. — Для вас, іноземців, мистецтво — серйозна справа, ви вчитесь цьому і, природньо, досягаєте якихось висот. А для нас у Сиренополі в цьому нема нічого особливого. Ми всі потроху... Ну, наприклад, Деві, ви бачили, малює, Мік працює з деревиною, Ліон танцює, я співаю... Адже це так просто.

— Йдемо, я покажу вам портик, — запропонував Ліон. Ліна взяла простягнену руку і

пішла по нагрітим сонцем кам'яним плитам, намагаючись попадати в такт його плавних, повітряних кроків. Як же має танцювати цей чоловік, якщо він навіть ходить, майже не торкаючись землі...

У портику було тихо й прохолодно, і свіжі пахощі моря, змішуючись зі стоячим повітрям, насиченим давниною, створювали неповторний запах. Дзвінкі удари підборів Ліни багаторазово відбилися від стін, а нечутні кроки Ліона пом'якшили їх тихим шурхотінням. Ліна подивилася на море крізь частий подвійний ряд колон.

— Як тут гарно, — ледь чутно промовила вона. — Яке це взагалі диво — Сиренополь... чому люди, які приїждять сюди, не лишаються тут назавжди?

Ліон відповів не одразу.

— Наші закони забороняють це. Як тільки в гостей виникає подібне питання, хтось із сиренопольців пояснює їм це.

— Закони Сиренополя... А чому з ними не можна ознайомитись одразу, заздалегідь?

— Закони Сиренополя, — повільно повторив він. І раптом — Ліна навіть не встигла здригнутися — Ліон схопив її за руки і з силою нестримного морського вітру повернув до себе.

— Я люблю своє місто. Я знаю, що це

найкраще з усіх міст, які коли-небудь існували. Але ви — ви чарівніші за будь-яке місто на землі, Ліно. Закони Сиренополя... колись я розповім вам. Але буде краще, якщо ви поїдете звідси раніше... ніж я вам розповім.

Його пальці були сильними, але не завдавали болю і навіть не стискали її шкіри — пальці людини, яка вміє точно розподіляти напруження кожного м'язу свого тренованого смаглявого тіла. Ліна з посмішкою вивільнила руки. І навіщо вона заговорила про якісь закони — адже це зовсім нецікаво...

— Ви хочете, щоб я поїхала, Ліоне?

— Я... хіба я це сказав?

...Край величезного сиренопольського сонця сховався за обрієм, коли Ліна, Белль, близнята і Ліон йшли біломармуровою міською набережною. Висока фігура дівчини в білій сукні з відкритими плечима, на які лягали прямі пасма білого волосся, виникла в густо-ультрамаринових сутінках.

— Стефанія, — радісно сказала Белль. — Це Стефанія, наречена Ліона. Ліна, гостя нашого міста, художниця.

Ледь призупинившись, Стефанія блиснула білими, як сукня і волосся, зубами. Її оголені засмагли руки і ноги потопали у напівморозу, але чітко обрисована сукнею фігура була бездоганною, як і впевнена, тверда хода — замилювавшись нею,

Ліна навіть обернулася.

— А яким видом мистецтва займається Стефанія? — запитала вона в Белль, коли білий силует розчинився в сутінках.

— Висока гімнастика над водою, — послідувала не зовсім зрозуміла відповідь. — Вона може робити зі своїм тілом усе що захоче — правда, Ліоне? Він її дуже кохає, — закінчила Белль, грайливо блимнувши довгими чорними очима.

Ліон мовчав. Ліна так і не подивилася в його бік.

* * *

Вранішнє сонце кидало м'які полиски на ледь подернуту брижами поверхню моря. Блискучі перекладини над водою продовжувались широко розкинутими руками Стефанії, і вона повільно, плавно здійснювала поворот за поворотом навколо вісі своїх сильних м'язистих рук. При кожному повороті її голова і маленькі міцні ноги по черзі ховалися під воду, і біле волосся на мить розкривалося дивовижною квіткою — і знов повисали мокрими пасмами.

— Мені здається, ви помиляєтесь, панно Стефаніє, — сказав, нахилиючись на край містка, секретар.

Вона скінчила сотий поворот і напружила руки, витягнувши струною своє бездоганне тіло в білому купальнику.

— Що ви сказали? — холодно спитала вона. — я не розумію вас.

— Мені здається, панно Стефаніє, що ви неправі, — судорожно ковтаючи, повторив він. — Адже ви — мешканка Сиренополя, більш того — ви дочка мера... А панна Ліна-чужоземка... вона не настільки небезпечна для вас, щоб ви забули про давні традиції нашого міста, найчарівнішого і найсправедливішого міста на...

— Ви відмовляєтесь виконувати мої вказівки?

— Ні, але... — він накинув легкий махровий рушник на круглі, досконалі смагляві плечі. — ви неправі, панно Стефаніє.

* * *

У повітрі дивовижними звуками таємничих музичних інструментів дзвеніли цвіркуни, невловимо і стрімко згущалися сутінки. Ліна повільно йшла тінистою сутінковою алеєю, вдихаючи запах нічних квітів, що тільки розкривали пелюстки. Весь цей довгий, чарівний день вона провела сама, і це було дуже тонко і делікатно з боку Белль, її братів... так, і Ліона. Вони зуміли збагнути, що для її сумбурної і

незахищеної душі дійсно важливо на якийсь час лишитися наодинці з собою, насолодитися безмежною свободою, скучити за путами дружби і привести до певної системи різнобарвні емоції, що безладно плуталися в голові.

Все було на диво чудово. Зранку вона розпродала майже половину своїх акварелей, які засвітилися особливою красою у темно-шоколадному обрамленні різьбленої підставки Міка. Потім була прогулянка заллятою яскравим, але м'яко-ласкавим сонцем набережної Сиренополя — боже мій, ну що може бути чарівнішим за Сиренополь? І море, дивне море, і пляж з білого коралового піску... А потім, вже ближче до вечора, вона купила цю шляпу, з-під якої можна так таємничо-грайливо заглянути у вічі Ліона...

Ліна і Ліон — ніби хтось спеціально підбирав імена. Він дуже гарний... А ця дівчина, її звать Стефанія — у темряві було не розібрати, гарна вона чи ні. І чи кохає він її — це теж було незрозуміло...

— перепрошую, панно, мені дуже незручно переривати вашу прогулянку... Але, на жаль, я змушений просити вас про одну дуже маленьку, але життєво важливу для мене послугу...

Ліна зупинилася і підняла очі. Невисокий немолодий чоловік з трохи розгубленим виразом обличчя дивився кудись повз неї великими карими

очима.

— Я слухаю вас, м'яко сказала вона. І, згадавши улюблений вислів сиренопольців, додала:

— Я завжди рада допомогти.

— Розумієте, — ніби із зусиллям промовив чоловік, — я сліпий.

Сліпий! Останні промені сонця, що вже сховалось за обрієм, ще забарвлювали море лілово-бузковими полисками. Від величезного сріблясто-кремового місяця простягнулася по морю ясна доріжка, а по білому мармуру набережної — напівпрозорі фіолетові тіні. Цей дивовижний вечір... хіба можна, щоб людина не бачила такої краси?

— Я загубив свою паличку, і мені тепер буде важко дістатися додому, — винувато продовжив він. — Якби ви тільки погодилися проводити мене...

— Я приїжджа, — тихо сказала Ліна.

Чоловік посміхнувся — і його очі теж посміхнулися, зовсім живі карі очі, які ніколи не оцінять дивовижної краси Сиренополя...

— Це не страшно. Я чудово знаю дорогу, мені хотілося б тільки запобігти зіткненням... зі сторонніми предметами... ви розумієте...

...Широкі біломармурові сходинок підіймалися до величних інкрустованих дверей. В її місті подібний будинок міг дозволити собі тільки

мільйонер або член уряду, подумала Ліна... але тут, у Сиренополі, краса архітектури ще не говорить про високе становище та добробут. Її супутник відчинив двері впевненим рухом. Ліна зупинилася на порозі.

— Увійдіть, попросив він. — Поки я не знайду запасну паличку, я цілковито безпомічний.

У кімнаті було абсолютно темно — звичайно, нащо сліпому світло? Намагаючись не відставати від нього, Ліна пройшла до суміжної кімнати, зачепила якийсь предмет, що впав з брязкотом... Я сама цілковито безпомічна тут, подумалося їй.

І раптом засяяло світло. Біле, яскраве, воно засліплювало очі, що звикли до сутінок. І в океані цього всепоглинаючого світла стояла Стефанія.

У перший момент Ліна не впізнала її, було тільки неясне враження чогось знайомого, і, часто кліпаючи обпеченими світлом очима, вона сказала:

— Добрий вечір.

Стефанія всміхнулася — білі зуби, біле волосся, біла сукня — згадала Ліна. В її очах виникло запитання, перехоплене ще до того, як було вимовлено.

— Це був мій секретар.

— Але, якщо ви хотіли поговорити зі мною, — почала Ліна, — чому...

— Я не хочу з вами говорити. Я хочу вас позбутися.

В її голосі звучав холодний метал, і до здивування Ліни почав повільно закрадатися неусвідомлений страх. Широко розкритими очима вона дивилася, як засмагла з білими нігтями рука Стефанії намацала на столі круглу сріблясту кнопку і кілька разів ритмічно натиснула на неї.

— Що ви робите?

— Я повідомляю, — підкреслено спокійно заговорила Стефанія, — що в моєму домі — до речі, в домі мера Сиренополя — здійснено спробу пограбування. Між іншим, це сенсація — адже в нашому місті практично нема злочинності. І знаєте, чому? Тому, що будь-який злочин, навіть не настільки тяжкий, у Сиренополі карається смертю. Через кілька хвилин вас буде страчено.

Якась фантазмагорія, лихоманково думала Ліна. Про що вона говорить? Що їй треба? Заховатися, щезнути з цього будинку якомога швидше...

— Тільки не намагайтеся втекти, — сказала Стефанія. — Ваша фізична підготовка заслуговує хіба що на співчуття. І доводити свою невинність теж немає сенсу. У Сиренополі нема ані слідчих, ані каральних органів. Вас стратять звичайні сиренопольці — такі, як ваші друзі Белль, Мік, Деві... Ліон...

— Я поїду, — раптом зрозуміла Ліна. — Він сам цього хотів... Я завтра ж поїду, присягаюся

вам...

— Нікуди ви не поїдете, — втолмено покривилася Стефанія. — І не треба боятися. Сиренополь — гуманне місто. Все відбудеться, ніби уві сні. Вам не буде боляче.

Ліна обернулася. Натовп, що виник невідомо звідки, невідворотно наступав на неї сотнями спотворених дикою злістю звірячих облич. Вона вдихнула сладкувато-терпкий душний запах. Ні, такого не може бути... тим більше тут, зараз... тим більше з нею... Жахливий, потойбічний сон... так, сон...

І їй зовсім не було боляче.

* * *

За стінкою працював телевізор — його сиренопольські родичі дивилися вечірню програму. Чужоземець повернувся на ліжку — йому завжди було важко заснути на новому місці. Ні, зараз нічого не вийде. Чужоземець устав і, накинувши халат, попрямував до сусідньої кімнати. І зупинився на порозі.

Спочатку він подумав, що це бойовик — але фільмів такого роду не показують у Сиренополі. А потім у кутку екрана він побачив позначку — пряма трансляція.

Натовп — величезний, немислимий,

хаотичний натовп біснувався з несамовитими криками. І з нелюдською ненавистю вони били, топтали ногами, дерли на шматки нерухому фігуру, простерту на підлозі. У якусь мить йому навіть здалося, що це жіноча фігура...

— Що це? — видихнув він.

Усі голови разом обернулися.

— Краще пояснити йому, — сказала тітонька після недовгого мовчання.

— Розумієш, — повільно заговорив дядько, — це страта. Страта злочинця. У нас немає жодних таємниць від наших гостей, та взагалі-то чужоземцям не рекомендовано це дивитися. Інша справа — ми, мешканці Сиренополя... Наше місто відоме не тільки своєю красою, а й винятковою доброзичливістю, спокоєм та миролюбством місцевого населення. Але, зрозумій, ми звичайні люди зі своїми пристрастями і вадами, зі своїм запасом агресії. Однак ми маємо можливість реалізувати цей запас без шкоди для своїх ближніх. У Сиренополі майже нема злочинності, але безпосередня участь хоча б в одній страті на рік вже повністю сублімує негативну енергію. Звичайно, спостерігання збоку, тим більше по телевізорі, не дає такого ефекту — проте і це дуже корисно для набуття душевної рівноваги...

— Я зрозумів, — сказав чужоземець, намагаючись не дивитися на екран, але не в змозі

відірвати погляду. — Я, мабуть, піду...

— Ну що ти, лишайся, — по-світському запропонувала тітонька. — Зараз буде дуже цікавий та цілком нейтральний сюжет. Про заручення дочки мера...

Він похитав головою.

— Ні, я все ж таки піду. На добраніч.

Вікна були розчинені, і п'янкий запах нічних квітів проникав до кімнати. Чарівна південна ніч опускалася на Сиренополь — найгарніше з усіх міст на землі.

По той бік дощу

Вони кажуть, що я ніколи не була в Невелензі. Вони роблять усе, щоб переконати мене в цьому.

І я не можу протиставити їм нічого — хіба що незрозумілі навіть мені самій слова тої невибагливої пісеньки, яку я знаю напам'ять.

Але там, у Невелензі, лишилася моя дитина, моя єдина дитина, мій крихітний хлопчик із золотисто-коричневою шкірою...

Від редакції: Найвірогідніше, саме цими словами мала розпочинатися книга, так і не написана найвидатнішою актрисою наших часів Софією Мілані. Всіх нас глибоко вразила звістка про трагічну загибель актриси, чії надзвичайна

краса і талант, здавалося, знов засяяли після тривалої хвороби. На жаль, ми не встигли відкрити для себе нову Софію Мілані, чудову письменницю. Зараз ви бачите перед собою тільки уривчасті, не пов'язані хронологічно начерки до майбутнього роману.

Без сумніву, цей твір було задумано як художній. Використання справжніх імен автора та людей з її оточення є принципово новим і дуже цікавим літературним засобом.

Софія Мілані померла. Та в нашій пам'яті вона назавжди лишиться такою, якою дивиться на нас з екрану та обкладинки цієї книги: дивною південною красунею, у величезних, довгих, світлих очах якої відбивається весь Всесвіт...

Був дощ, неймовірна, всесильна тропічна злива, і її потоки — не краплі, а потоки! — зі страшною силою падали на землю. Здавалося, що вони проб'ють зелений брезент наметів, куди всі поховалися... А я стояла під дощем, піднявши голову, і потоки змивали косметику з мого обличчя, така злива здатна змити все, що колись здавалося важливим у житті... Я намагалася думати про те, що зйомки вже вкотре зриваються — не дивно, адже зараз сезон дощів, Карло мусив це передбачити — але все те здавалося таким далеким, ніби не мало ніякого відношення до реальності. На

мені промок увесь одяг, і я, напевне, повернулася б до намету, якби не ворожбитська, чаклунська сила цього дощу. Нічого не існувало у світі, крім міцних, всепоглинаючих потоків води...

І тоді він підійшов і сказав мені — а я не знала майже ані слова на нелге, я і зараз не пам'ятаю жодного слова — але я зрозуміла його, я все зрозуміла. Тоді... тоді я вже кохала його.

І я пішла за ним, тому що це було так саме просто і природньо, як жива тропічна злива, що змивала все дрібне і зайве з обличчя Невеленга...

А вони — вони сподіваються переконати мене, що цього не було, ніколи не було.

Порт'є сказав, що фреска на стіні північної лоджії — роботи Фра Анджеліко. Я не думала, що це палаццо таке старовинне, та я ніколи й не розумілася на архітектурі.

Тут дуже красиво. Білий мармур, зелень і море крізь дерева. Пахне свіжим морським вітром — і я могла бі бути щасливою...

Я навіть не знаю точно, скільки часу провела там, у психіатричній лікарні на Островах. Напевне, занадто довго, щоб це можна було пояснити нервовою перевтомою чи депресією, природніми для актриси.

Адже вони нічого не добилися. Мої вени всі зколоті, проте я пам'ятаю, я все пам'ятаю про

Невеленг. Я була там, я прожила там більше року...

Ось тільки я зовсім забула мову. Мову нелге, адже ми спілкувалися з ним на нелге... Я пам'ятаю тільки пісеньку, боже мій, я і зараз трохи червонію, коли згадую цю пісеньку...

А тут дуже красиво. Тут добре і спокійно. Тільки поїхати звідси я не можу... Звичайно, тут немає стін, ґратів і сигналізації, як на Островах, є лише портъє і покоївка... Втекти? Втекти з моїм обличчям, впізнаваним у будь-якому гримі обличчям Софії Мілані — безглуздо.

Останнім часом в мене буває багато гостей. Але вони всі, всі у змові проти мене... Карло, великий Карло ді Ченто, відвідує мене майже щодня. Нещодавно я обережно завела з ним розмову про той фільм, на зйомках якого я... захворіла, як вони кажуть.

Він сказав, що ми знімали натуру в Таїланді.

Вони всі твердять це — мені навіть не доводиться питати. Таїланд... лихоманка... тяжкі наслідки... З усієї знімальної групи до мене не приходила тільки Еванджеліна, перекладачка. Це дивно — адже ми з Евою були шкільними подругами...

А найстрашніше — я не розумію, як це могло трапитися?! — я не пам'ятаю його імені.

Квитки на Таїланд було здано в останній

момент. Пам'ятаю, всі були обурені свавіллям Карло. Ева цілком серйозно запропонувала йому самому домовлятися з місцевими мешканцями — їй ще ніколи не доводилося перекладати з нелге. А я — для мене слова Таїланд і Невеленг звучали цілком рівнозначно, адже я нічого не могла знати наперед...

Натура — та чудова натура, про яку із сяючими очима говорив Карло, всіх запалюючи своїм ентузіазмом — містилася в глибині країни. Глибина країни... Для мене було відкриттям існування місць, куди не може пройти автомобіль.

— Але нащо, Карло?

— Це буде геніальний фільм! Два дні переходу крізь джунглі — що тут особливого? Ці хлопці доставлять усе обладнання в цілості...

Їх було десятеро, може, дванадцятьоро — високі коричневі чоловіки зі сліпучими зубами і білками очей. Ева командувала цим загоном провідників і носильщиків, які безсуперечно підкорялися її дзвінкому цвірінканню. Мені стає не по собі, коли я згадую, як з легкою насмішкою дивилася на них з висоти сідла, дивилася, як на єдину, загальну масу — а між тим серед них був він...

І він дивився на мене своїми величезними бездонно-чорними очима з важкими коричневими повіками — і десь у глибині свідомості я відчувала,

я не могла не відчути цей погляд.

Це трапилося, коли наша група розташувалася табором на великій галявині посеред джунглів. Я досі не можу зрозуміти, чим ці джунглі відрізнялися від тих, на узбережжі. А втім, досить того, що це розумів великий ді Ченто.

Ми з Еванджеліною сиділи на валізах посеред хаосу чийхсь речей та кіношного обладнання. Гвалт стояв жахливий, але невідомо як я вловила звуки пісеньки з простою, невибагливою, але чарівною мелодією і словами на незрозумілій співучій мові. Може, тому, що він сидів дуже близько, лише в кількох кроках від нас, молодий, стрункий, сильний і красивий провідник-тубілець — і ви вже здогадалися, що це був він...

Я почула в його пісні знайоме слово, яке весь час повторювалось рефреном. «Софія»... Смішно, я не одразу зрозуміла, що це моє ім'я.

— Ево, — запитала я пошепки, — про що він співає?

Вона прислухалася — і раптом почервоніла, вся, навіть кінчики пальців.

— Софіє... я не перекладатиму це.

А він поглянув на мене, посміхнувся, ніби блимнув розсипом діамантів — і я теж нестримно почервоніла, тому що раптом збагнула цю пісеньку, всю, до останнього слова. Він ще довго співав її — а я слухала, для мене щез оточуючий шум,

розчинилися всі звуки, що не мали відношення до нього і його пісні...

Ввечері Ева сміялася, хапалася за голову, але все ж таки вчила мене нелге — єдиній мові, якою можна по-справжньому говорити про любов.

— Софіє!

— Ево!

Ми обнялися і розцілувалися — саме так і мала розпочатися наша зустріч. І далі вона проходила саме так, як мало бути — ніби за наперед визначеним сценарієм.

Вона довго перепрошувала, що так і не відвідала мене на Островах — спочатку до мене нікого не допускали, а потім у неї були свої неприємності, і вона не змогла, ажніяк не змогла... Які неприємності? — ах, Софіє, це такі дрібниці, що навіть не варто згадувати.

Мені слід було все ж таки розпитати її краще. Зараз я розумію, як багато могло бути приховано за цим неозначеним словом. Але тоді мене зовсім не обходили труднощі Еви, я з усіх сил гнала вперед нашу розмову, часто-густо пересипану порожнім базіканням, я пристасно бажала почути одне тільки слово: Невеленг.

— ...це було якраз тоді, коли ти захворіла, ще там, у Таїланді...

— Ево...

Щось у мені обірвалося, я дійсно не володіла собою, коли крикнула зриваючимся голосом:

— У Невелензі! Це було в Невелензі!

Вона нічого не сказала, тільки подивилася на мене з жалем відчайдушними очима. Так дивляться на божевільних, яких знали і любили нормальними людьми...

Що вони з нею зробили? Що вони могли зробити з гордою і зухвалою Еванджеліною, скромною перекладачкою, яка завжди сміливо дивилася у вічі наймогутніших і найбагатших людей, завжди прямо виказувала їм свою думку і ніколи не йшла на жодні компроміси?

Якби не моя дитина, я повірила б, що не була в Невелензі. Якби не моя дитина...

Синє-синє неймовірно високе небо. Сліпучі виблиски на поверхні тихої річки та нерівна зубчаста стіна джунглів на тому березі. Низька халупа, вкрита золотистим очеретом, а біля її входу плете, співахи, циновку з пальмових волокон найщасливіша жінка на Землі...

Колись блискуча Софія Мілані була найнешаснішою. Дитина... Численні безнадійні спроби — я здійснювала їх одну за одною — приречені на невдачу, вони невідворотно підривали здоров'я і призвели врешті решт до розлучення з Паоло. Це було надто давно, у зовсім іншому житті.

Жінка, яка жила в халупі на березі загубленої в джунглях річки, знала, що стане матір'ю найздоровішої, найгарнішої, найкращої дитини з усіх, які колись народжувалися на цьому світі. І її чоловік теж це знав.

У своєму житті я була постійно оточена суцільною опікою. Матеріальний добробут надто багатьох людей залежав від моєї краси та здоров'я. Але ніхто ніколи не піклувався про мене так, як він. Я щомиті відчувала тепло його турботи — і жодної хвилини не нудилася нею. Це була величезна, незміряна любов, помножена на рідкісну делікатність і цілковито позбавлена егізму. А я — я відповідала йому всією силою любові, на яку тільки була здатна, та іноді мені здавалося, що навіть цього замало.

Дивно, але в мене не лишилося жодного конкретного спогаду про ті дні. Крізь накинуту на них неясну імлу вони уявляються нічим не заповненими, подібними один на одний. І тим не менш — це були часи абсолютного, досконалого щастя. Навіть коли я була сама — а я часто надовго лишалася сама, коли чоловік йшов на узбережжя на заробітки — навіть тоді моє життя було повним та виблискуючим, наскрізь пронизаним радістю чекання.

А потім мені прийшов час народжувати, і тоді... Я сама в усьому винна. Проте вони ж дійсно

були, минулі трагічні невдачі, і, не в силах повірити, що вони лишилися позаду, я піддалася страху, паніці. Я... я наполягла, щоб він відвіз мене до лікарні.

Я пам'ятаю перший крик мого хлопчика, пам'ятаю його золотисте личко з величезними темними оченятами та крихітні рожеві долоні. А потім було бездонне чорне провалля, на другому кінці якого мені сказали, що я не була, ніколи не була в Невелензі.

Ах, яким захватом засяяло обличчя Карло ді Ченто після мого короткого і ділового:

— Я згідна.

Два тижні павільйонних зйомок — і він закінчить свій геніальний фільм. А я — я виходжу на волю. І починаю діяти.

Я довго міркувала над усім цим і зрозуміла, що в мене є два виходи. Або — повірити їм, забути, продовжувати життя так, ніби в ньому ніколи й не було Невеленгу. Або — боротися, і боротися самій, адже в мене нема союзників, і тому я маю бути в тисячу разів обережнішою та рішучішою.

Вкрай обережною — з усіма. Навіть із водієм, навіть з освітлювачами, навіть з гримером.

— Я накладу вам більш насичений тон, синьоро Мілані, ви трохи бліді...

— Так-так, ви маєте рацію. Цей жахливий

таїландський клімат, ця лихоманка...

У підбірках минулорічних газет я не знайшла нічого про своє зникнення. Тільки у «Кіновіснику» — коротке повідомлення про те, що заморожено останній проект ді Ченто, без пояснення причини. Тобто, їм вдалося тоді все приховати, хоч і незрозуміло, на що вони сподівалися. Та можна уявити, яка потужна машина розшуку була таємно застосована і працювала без зупинок, поки до пологового відділення маленької невелензької лікарні не привезли жінку, настільки схожу на відому Софію Мілані...

Мій чоловік... вони, певно, сказали йому, що я померла. Чи віддали вони йому нашу дитину? Ні, це було б надто людяним вчинком з їхнього боку. За їх практичною, позбавленою зайвих емоцій логікою, вони мали позбутися всіх слідів мого перебування в Невелензі. Але тоді... ні, я не хочу і не буду доводити цю думку до логічного довершення. Моя дитина жива, і я розшукаю її.

Після тріумфального проходу по екранах фільму Карло ді Ченто нові пропозиції посипалися на мене з подвійною силою. Проте жодне з них не входило у мої плани. В мій ретельно розроблений, продуманий до дрібничок план подальших дій. І відповідь мого агента була лаконічною і стандартною:

— Перепрошую, але за порадою лікарів синьйора Мілані протягом року не зніматиметься в кіно.

Це звучало зовсім природньо. І коли на вечірці у продюсера я мимохіть повідомила, що збираюся поки що зайнятися естрадною піснею, це теж ні в кого не викликало здивування. У наші часи хто тільки не з'являється на естраді, а співуча Софія Мілані — це золоте джерело нових величезних прибутків, лихоманковий підрахунок яких уже відбувався в усіх очах із жадібним виблиском.

Наступний мій крок був набагато дивнішим, проте я зуміла потурбуватися, щоб він лишився в секреті.

— ... Це не обов'язково має бути дослівний переклад, але загальний настрій намагайтеся вловити. Можете не поспішати, замовлення не термінове. Оплата — як домовилися.

Цей скромний викладач східних мов ніколи не мав і не буде мати нічого спільного зі світом кіно. І ніхто з мешканців цього світу не дізнається, з якої мови перекладено чарівну пісню, слова і ноти якої я принесла якось у студію.

— Де ти знайшла це, Софіє? Так незвичайно, відверто, співзвучно добі! Треба негайно братися до запису. Це буде не просто хіт сезону, це буде відкриття, переворот!

Я ще тільки стояла на початку путі, але вже зрозуміла, що перемогла, вловивши ледь чутний шепіт Еви, яка проходила повз мене:

— Я би переклала це краще.

Великі краплі дощу стекали по стеблах ліан, а невидимі у хащах квіти наповнювали повітря дивними пряними пахощами. Джунглі непрозірним сводом зімкнулися над нами, і я стояла, притулившись до його грудей, і вдихала непорівняне ні з чим повітря Невеленгу. А навкруг нас була пісня — так, його уста ворушилися, та не він один співав її, це була пісня повітря, джунглів, дощу. І коли до неї тихо приєднався мій голос, я стала частиною цього світу, де є все — і нема нічого, крім любові.

Зовсім скоро, ось-ось я до кінця згадаю мову нелге, згадаю пісенне ім'я людини, заради якої я живу на землі, і назву цим ім'ям нашого сина. Ось-ось ми будемо разом — назавжди, на все життя.

Вони кажуть, що я не була в Невелензі. Дурні, я не була, я не жила ніде, крім Невеленгу.

— Ні, це нікуди не годиться.

Увімкнене світло впало на їхні обличчя — здивовані, приголомшені, збентежені.

— Але, синьйоро Мілані...

— Що ти вигадуєш, Софіє? Це чудово, це незрівнянно! Це матиме шалений успіх...

— А я кажу, що в такому вигляді це не вийде в світ. Врешті решт, це моє авторське право.

На моєму обличчі не має відбитися жодної емоції, можна тільки ледь-ледь звузити безпощадні очі. Хай вони відчують, як лопаються мильними бульками вже не одноразово підраховані бариші, хай приготуються трепетно ловити мої подальші слова, від яких зараз так багато залежить.

Я знала, що в мене все вийде. Що коли я скажу, ніби в головному кліпі не вистачає декількох натурних кадрів, знятих десь у джунглях, вони з розумінням киватимуть головами. Що мені пробачать мимохіть злетіле з вуст слово «Невеленг» — зараз, коли вкладені в проект величезні гроші вимагають негайного прибутку. І коли хтось із них несміливо заїкнувся про моє здоров'я, я дозволила собі іронічно посміхнутися:

— Ну що ви, я чула, що в Невелензі дуже здоровий клімат. До речі, я давно хотіла побувати в Невелензі.

Від редакції: Дивно і символічно, але саме в цій далекій країні, назвою якої обривається остання сторінка цих записок, обірвалося і життя Софії Мілані. Ніби передчуваючи свою загибель, знов і знов повторює вона містичне слово «Невеленг» у

начерках до майбутнього роману — твору, як ми вважаємо за потрібне повторити, безумовно, художньому. Там, у Невелензі, бездонна прірва поглинула велику актрису, і її тіло так і не вдалося розшукати в апокаліптичному сплетінні джунглів. Ця книга — данина її пам'яті. У підготовці і виданні брали діяльну участь близький друг Софії Мілані, великий режисер наших часів Карло ді Ченто та особиста перекладачка актриси Еванджеліна Поста.

Слабка жінка

Жінок було набагато менше, ніж чоловіків, справжніх красунь поміж ними не було зовсім, і тому Даяна танцювала майже з усіма. З усіма, крім Тео.

А Тео танцював зі своєю дружиною. Змагання Інтелекту щойно закінчилися, і найрозумніші молоді голови світу сміялися, пили шампанське, вшановували героїв дня, запрошували до танцю жінок-інтелектуалок — особливо Даяну. А Тео танцював зі своєю дружиною, щезаючи з нею у зимовому саду з посипаними штучним піском аличми. Даяна проводжала очима цю пару, яка забула про всіх і все, і чимраз сильніше відчувала, як вона у нього закохана.

Як таке могло трапитися, що вона — розумна, іронічна, неприступна — закохалася саме в нього? Тео не був красенем, м'які округлі риси його обличчя не мали відбитку мужності. Навіть беззаперечний, не раз доведений на Змаганнях інтелект зовсім не світився у його круглих блакитних очах, оточених негустими світлими віями. Голос у нього був тихий і завжди ніби винуватий. Коли Тео розв'язував конкурсну проблему, він увесь надавався наперед, розтуливши повні дитячі губи, з таким жахом в очах, ніби від того, чи буде правильною відповідь, залежали його життя і доля всього людства.

Саме таким Даяна побачила його рік тому, тут, в Антарктиді, на минулих Змаганнях. Ні, звичайно ж, вона бачила його і раніше, проте тоді вперше відчула легке тремтіння кінчиків пальців, на яке не звернула уваги. Але минув цілий рік, і в Даяни було досить часу, щоб зрозуміти, що вона закохана, безтямно закохана у цього чоловіка, який зараз так самозабутньо танцює — зі своєю дружиною.

Навіть здалеку було видно, якими захопленими очима він дивиться на неї. На маленьку, не дуже красиву, проте струнку і добре збудовану жінку з коротким волоссям. На ній був чоловічий костюм а-ля гарсон, на перший погляд скромний, але до дрібниць продуманий і, мабуть,

дуже дорогий. Невеличке пряме підборіддя утворювало чіткий прямий кут зі стоячим комірцем. Маленька жінка на металевому стержні.

Треба негайно, треба цієї ж миті забрати в неї Тео. Сьогодні останній день. Іншої нагоди вже не буде. Даяна вирішила більше не брати участі у Змаганнях — безглуздо, коли дорослі люди ледь не все життя бавляться в цю гру. Завтра вона поїде — і більше ніколи його не побачить, а це неможливо, неможливо навіть уявити!

На Змагання Інтелекту Даяна репрезентувала Африку — континент, чорна кров якого позначилась у її чуттєвих вустах і темно-блакитних білках величезних опуклих очей. Божевільна південна кров, з якою неможливо і непотрібно боротися — легше і ліпше завжди досягати свого будь-якою ціною.

Вечір поступово добігав до кінця, Тео і його дружина вже зникли, зникли так ненав'язливо і раптово, що ніхто цього не помітив — окрім Даяни. Вона теж залишила зимовий сад гордим кроком королеви, яка навіть не зауважила, хто з підданих накинув на її плечі хутряне манто.

У гардеробі вона побачила Тео. Він був один.

Я кохаю тебе, Тео. Мені самій дивно, але я кохаю тебе. Я і гадки не маю тебе ідеалізувати — я кохаю тебе саме таким, некрасивим, не впевненим у собі, трішки смішним. Я кохаю тебе, і ти будеш

моїм, що б не думав ти сам, твоя дружина і весь світ.

«Я кохаю тебе, Тео...»

Якщо зараз це йому сказати, він — Даяна це знала — поверне голову. Не має значення, куди — але буде зрозуміло, що саме туди пішла його дружина. Та жінка, з образом якої асоціюються в нього ці слова.

Ще рано. Проте він уже повністю вдягнений, він зараз піде! Треба піти з ним. До готелю не так уже й далеко, але вона встигне.

«Тео...» Так теж не можна.

— Пробачте, Теодоре, — вони ж ледве знайомі, — там, зовні, дощ, а я ніяк не можу знайти свою парасолю...

— Ось, — він нахилився, і тієї ж миті їхні руки зустрілися на чорній гладкій пластмасі. Даяна завмерла від цього дотику і від легкого подиву — звідки він знає її речі? Ні, не треба, адже вона повинна піти з ним.

— Але... це не моя парасоля, Теодоре.

— Не ваша? — вона забрала свою руку, і його рука опустилася. — Вибачте... мені здалося.

Він дивився вниз, на свої білі, припорошені світлим пушком пальці, які неспокійно крутили рубчасту ручку парасолі. Даяна чекала. Він має запропонувати сам.

— Я запропонував би вам, — тихо і винувато

сказав він, — я із задоволенням запропонував би вам... але не знаю, чи буде це зручно. Річ у тому, що вона одна, а моя дружина... Сам я. Звичайно, дійду до готелю і без парасолі.

— у цьому не буде потреби, Теодоре, — усміхнулась Даяна, — жінки, які оточують вас, досить стрункі.

Він ніяково посміхнувся у відповідь, і цієї миті до гардероба стрімко і твердо увірвалася вона, назустріч якій його посмішка розквітла, а очі спалахнули радістю побачення.

— Ти готовий, Тео?

— Так, ходімо. Міс Даяна піде з нами, вона загубила свою парасолю, ти ж не заперечуєш?

Тверде підборіддя маленької жінки здійнялось уверх, вона ковзнула поглядом від пишного чорного волосся Даяни до її струнких смаглявих щиколоток.

— Так, звичайно. Ці африканські хутра, я знаю, зовсім не терплять дощу.

А потім, коли Даяна пішла вперед, вона стала навшпиньки і, обійнявши шию Тео, прошепотіла йому на вухо щось таке, від чого здригнулися куточки його губ і щоки ледь помітно порожевіли.

Вони вийшли під пронизливо-холодний дощ, що дрібно сівся з сірого неба.

— Колись в Антарктиді було значно холодніше, — сказав Тео, мужньо намагаючись

розрядити гнітючу мовчанку. — Загальне потепління клімату... набуває загрозливих форм.

Як зробити, щоб вона куди-небудь пішла, ця жінка? Зараз же, негайно треба щось зробити...

— Ось і посушіть свої розумні голови над цією проблемою, — раптом сказала дружина Тео. — А мені потрібно на кілька секунд залишити вас. Ні, не треба мене проваджати.

І вона зникла, а очі Даяни заблищали нестримним тріумфом. Ось Тео перемістив у її бік фігурний купол парасолі — і це сміливо можна вважати символом. Я надто самовпевнена? Що ж, у мене є всі підстави бути такою!

Треба лише трохи почекати. Ще трішки. Щоб він не збагнув зв'язку її слів з відсутністю дружини, щоб його не сполохав цей зв'язок. Зараз...

Тео стояв зовсім нерухомо і, опустивши світлі невиразні вії, зосереджено стежив, як мокрий сніг, що народжувався з дощу, повільно і безладно заліплював його черевики. І раптом він заговорив.

— Ви дуже вродлива жінка, Даяно, — невже їй тільки вчулася непідробно захоплена інтонація в його голосі? — І дуже розумна. І... надто сильна.

— Надто?

Ві зовсім знітився.

— Ви чудова, — нарешті вимовив він.

Маленька фігурка вислизнула з-за повороту.

— Я все. Ходімо.

Даяна повернула назустріч їй голову...

На мокрому снігу за цим поворотом не було слідів.

Що ж, варто було перешіптуватись у коридорі! Вона ледь було не купилася на нехитрий жарт найвних змовників... Трохи запізнила — але відповідь:

— Що ви, думка мадам Теодор про мене надто прихильна.

— В Антарктиді стає зимно, — париувала маленька жінка на металевому стержні. — Сніг не зіпсує вам хутро.

— Ви слушно кажете, — а він мовчить, вона не встигла, безнадійно не встигла!

— Усього вам найкращого, Теодоре... Мадам Теодор. Сподіваюся, ви запам'ятаєте ці змагання.

Він запам'ятає і цю прощальну посмішку — найсліпучішу, іскристу, пристрасну і звабливу. Запам'ятає назавжди — адже вони більше ніколи не зустрінуться.

Вони ніколи не зустрінуться! Ні, так не можна! Даяна йшла все швидше, сніг рипів під каблучками вечірніх туфельок. Цього не можна так просто відкинути, випустити з рук, віддати іншій, сторонній і недостойній жінці. Треба, треба, треба щось зробити! Вона не помітила, що селище залишилося далеко позаду, що вітер і сніг перемогли дощ, і в обличчя вже б'є справжній

буран. Її стрімкі кроки задавали темп думкам, і нічого вже не існувало навколо, крім мети — чіткої, ясної, але майже недосяжної, як колись Південний полюс...

Перетворити небезпечну ситуацію на виставу і навіть самій зрежисерувати її — яка ж диявольськи розумна ця жінка! Цікаво, чому вона не бере участі у Змаганнях Інтелекту? Але невже вона, Даяна, не в змозі вимислити нічого настільки ж артистично-довершеного і дієвого? Правда, час... Швидше, швидше!

Вона майже зірвалася бігти, летіти — і раптом різко зупинилася. Далі дороги не було.

Майже невидимий з її боку обрив нависав під гострим кутом над прірвою, такою ж імристо-білою, як і все довкола. Даяна зовсім машинально помітила його. Вона зупинилась — і одразу відчула крижаний холод задушливого вітру, змішаного зі снігом, уже дрібним і сухим. Її руки тремтяче пригортали до шиї комір елегантного хутряного манто. Треба повертатися.

Куди ж це вона зайшла? Ховаючи обличчя від вітру, Даяна озиралася навколо. З усіх боків — лише каламутно-біла імла, жодного вогню, тільки чорна пляма аварійного телефону — з тих, якими обліплена вся Земля, і які завжди несправні.

Зрештою, заблукалою Даяна себе не визнавала. Її сліди зовсім замів буран, але можна

було досить легко зорієнтуватися відносно обриву. Урешті-решт, вона досить сильна, щоб перемогти вже пройдену віддаль. Вона сильна...

«Надто сильна...»

Лише мить Даяна стояла нерухомо, забувши про холод і вітер. А потім зі свією пристрасстю відродженої надії — ні, впевненості! — кинулася до телефону, який тепер не мав права не працювати!

Гудки у слухавці були ірреальними і далекими, як голоси привидів, але раптом вони поступилися місцем різкому клацанню і справжньому, єдиному у світі — хоч і дуже тихому — голосу:

— Алло?

— Тео...

— Даяно? — чого у його голосі більше: подиву, непорозуміння чи?..

— Тео, я... мені страшно, я заблукала, — уривчасте дихання і короткий схлип. — Ти чуєш мене, Тео? Мені холодно, сніг, заметіль, а я... Я у вечірній сукні, Тео!

Голос на тому кінці дроту виріс, змужнів, набув невластивих йому твердих інтонацій.

— Не бійся, Даяно, я зараз приїду. Де ти? А, ти ж не знаєш... Я знайду тебе! Тільки не плач... Я зараз вилітаю.

Вона повільно поклала слухавку з легкою посмішкою на вустах, посмішкою безмежного,